

Arne Tumyrs påstander

Berggrav ^{Arne Tumyr} og de tyske ^{3/10.98} inntrengerne

Av Arne Chr. Berg, Bærum

I sin klage på en rosende omtale av biskop Berggrav i en lærebok, «På leit», innvendte Arne Tumyr i Aftenposten 14.9. at Berggrav iallfall i april dagene 1940 gikk inn for å samarbeide med de tyske inntrengerne. Hans argumentasjon for denne påstanden synes høyst tvilsom. Hvis han her bygger på påstanden om Berggravs påståtte oppfordring på Stubdal (Åsa) 15. april om ikke å gjøre motstand, er det iallfall *ikke* riktig.

Som Tumyr vanskelig kan være uvitende om, ga Berggrav her, etter oppfordring av gode nordmenn, orientering om faren for å kunne bli skutt som frantirører om de hadde gevær, men var uten uniform. Det var situasjonen for en rekke menn, samlet på Stubdal for å kjempe mot tyskerne. At Berggrav ikke ga noen oppfordring om *ikke* å kjempe mot tyskerne, er godt dokumentert. Tumyrs påstand om at «Berggrav gikk inn for at kongen skulle avsettes», røper iallfall pinlig uvitenhet. Berggrav som var tatt med i forhandlingene av gode nordmenn med tyskerne, trakk seg ut da det ble tale om å henstille til kongen om å abdisere.

Det er så sin sak drøye 50 år etterpå å lansere påstanden om Berggrav som en som ville samarbeide med tyskerne, iallfall i april dagene 1940, når vi vet at han høstet stor ros fra en rekke ledende motstandsmenn i samtiden. Det får være nok å nevne et par-tre av dem. H.r.dommer Ferd. Schjelderup, som i sin bok «På bred front», 1947, side 55, roser Berggrav for hvordan han gang på gang satte tyskerne fast i forhandlingene med dem i april dagene 1940. Lederen av Hjemmefronten, h.r.justitarius Paal Berg, roste Berggrav for som

hovedredaktør av «Kirkens Grunn» (1942) å ha gitt verden og oss «den kraftigste offentlige stempeling av nazismen – gitt i noe okkupert land» (Kirke og kultur, 1959, s. 517). Se også den rosende omtalen dr. philos. og medlem av Hjemmefrontens ledelse, H.O. Christophersen ga av Berggrav i boken «Av nød til seir» 1977, bl.a. side 174.